XXIII. évfolyam. Celldömölk, 1931. julius 12. 28. szám. Ára 20 fillér

KEMENESALJA

Megjelenik minden vasárnap reggel.
Előfizetési ár: negyedévre 2 pengő, félévre 4 pengő, egész évre 8 pengő.

POLITIKAI LAP.
Felelős szerkesztő és kiadó: DINKGREVE NÁNDOR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Dinkgreve Nándor könyvnyomdája Celldömölkön ide intézendők a szellemi részt illető közlemények hirdetések és mindennemű pénzilletékek

Ballag már a vén diák...

Alig pár hete becsukódtak az iskolák kapui s hosszu évek nehéz fáradozása, apró vergődései után a türelmetlen ifjuság ujabb raja elindult az életbe. Kezébe kapván ki az érettségijét, ki az oklevelét, rálépett a nagy utra, hogy megkeresse azt a helyet, ahol megállapodhat, tanyát, esetleg állandó fészket verhet magának. A ballagó vén diákok serege örömmel énekelte el a régi bucsunótát: Isten veletek cimborák, bucsut vett a falaktól, amelyek hosszu évekig megvédték minden bajtól, minden gondtól, szigoruan korlátok közé zárva minden utját, megszabván minden idejét. Most telve reménységgel fűtve a fiatal évek lobogó lelkesedésétől, kitódult a kaptárból, magához szoritva a nehezen megszerzett bizonyitványt, mely belépőjegyül szolgál az élet nagy versenyterére. Az iskola kapuja bezárult s lassan elhalt a bucsuzó nóta: Ballag már a vén diák...

Az ifjuság reménykedve elindul s nem is sejti, mi vár rá a nagy uton. Reménykedve indul el, mint ahogyan reménykedve indult el minden sereg, pedig az ut sohasem volt könnyü, sohasem volt akadálymentes, mindig akadtak az utnak megfáradottjai és megtörtjei, akik sohasem értek célhoz. Mindig voltak szerencsésebbek, akiket titkos erők lenditettek előre, akiknek a számára könnyebb volt az az ut, mint másoknak, akik hamarabb értek el odáig, hova a másiknak eljutni csak nehezen adatott meg. De azért mentek előre csüggedés nélkül, mert tudták, hogy előbb vagy utóbb, könnyebben vagy nehezebben mégis csak eljutnak oda, ahol megvethetik a lábukat. Menynyivel nehezebb most a helyzet. Az ut tele van vándorral, reménykedő fiatal vándorral, akiknek még fülébe cseng a bucsuének, ugyhogy hivő bizakodásukat látva meghatódik az ember s megnyilik az ajka, hogy szerencsés révbejutást kivánjon valamennyinek.

S akkor belebotlik az ember szeme egy rövid ujsághirbe. Száz pénzügyőri ideiglenes állásra ezer ember adta be a pályázatát, köztük 114 egyetemi hallgató és 600 érettségizett fiatalember. Száz karéj kenyérért ezer kéz nyul ki, tehát csak minden tizedik kaphat belőle egy darabot. S ezek közül is 700 olyan ember lesi azt a kenyeret, aki más munkát szánt magának, aki más, nagyobb reményekkel, több várakozással lépett ki azon a kapun, amelyen az ifjuság raja évenkint elindul. Mi lesz a pályázat eredménye? Lesz száz csüggedt kedvü, letört ember, aki fáradsága jutalmául nem ezt a kenyeret várta és lesz 900 elkeseredett, akinek még ebből a kenyérből sem jutott egy darabka.

Ezek a rövid ujsághirek mint valami erős reflektor, ugy világitanak rá arra az utra, amelyre az ifjuság az iskola kapuján kilépve rálép. Sohase volt az az ut tövisektől mentes, csalódásoktól védett, de ennyire szomoru, ennyire keserves sem volt soha, mint a mai napokban. S ha legalább remélni lehetne, hogy megváltozik a helyzet, megjavulnak a viszonyok s reménykedő ifjuságra nem vár mindig ez a szomoru, kétségbeejtő jövő! De sajnos nem lehet. Amig az egész nemzet a szenvedések utját járja, azon kell járnia az ifjuságnak is. Amelyik ifjuság majd kivereszi a nemzet boldogulását, az a maga számára is megteremtette a boldogabb jövőt.

R. E.

Uj uton.

A gabonás magyar mező felől keserves panasz száll felénk: kevés volt az eső, bőséges a forró napsugár és igy silány lesz az idei termés. Nem egyes vidékeknek, nemcsak a Kemenesaljának, hanem az egyetemes magyar földnek a panasza ez. Igy tehát még mindig ott tartunk, hogy a magyar gazda megnehezült sorsa a réginótát járja: éjszakából, uj éjszakába, nehéz, gondterhes életből, uj gondokkal és nehézségekkel megrakott életbe halad. A kérges tenyerü magyar gazda homlokán ismét több lesz az életbarázda, mert kifizetései, adókötelezettségei nem csökkentek és gabonája jóval kevesebb a tavalyinál s az ára pedig nem biztos, hogy a kormány által tervezett magasságot eléri. Ha őszintén akarjuk megállapitani a sulyos betegségben sinylődő mezőgazdaság mai állapotát, minden tulzás nélkül mondhatjuk, hogy a mélységben inkább mélyebbre sülyedtünk, a világ beteg gazdasági élete még semmit sem javult, hanem áradata elsodródott a legmesszebb menő vidékre is, ahol csak a Teremtő kegyelméből ember formálja és alakitja az életet ujjá a tegnap romjai felett.

Minthogy azonban a pusztulás éjszakája sohasem volt örök s a gazdasági válság a történelem folyamán, ha reá nehezült is bizonyos ideig az emberiségre és ha meg is bénitotta az élet fejlődését, több kevesebb idő után eltünt, hogy a megkötözött élet annál nagyobb erővel törhessen előre. Minthogy a történelem megmutatja az erők helyes működését, hinnünk kell, hogy a természet eme törvényszerüsége a közel jövőben ismét érvényesülni fog, mert ha nem pusztulásba visz bennünket az eljövendő kenyértelen és munkátlan tél és pusztulásba visz milliókat és milliókat ebben a kiesinyeskedő Európában.

A sötét jövendő képét egy halvány reménysugár világitja meg, amely az európai legyőzött államoknak bizakodást és reményt nyujt arra, hogy a gazdasági válság mélységéből rövidesen ha nem is nagyon, de egy keveset emelkedni fognak. Ez a reménysugár az a csodálatos bátorságu szózat, melyet Hoower az Egyesült Államok elnöke intézett az egész világ népeihez, különösen pedig a győztes európai államokhoz azéét, hogy a nemzetközi háborus tartozások törlesztését ez év julius 1-től a jövő év junius 30-ig függesszék fel. A világtörténelem utolsó évtizedeiben ennek a nemes cselekedetnek nincs párja. Ha alaprgóit nézzük, azonban azt kell megállapitani, hogy nem csupán megértő sziv diktálta, hanem mélyen gyökerező oka az, hogy megérett immár az idő arra, hogy a gazdasági válszfalakat le kell rombolni a győzők és legyőzöttek között. Ugyanis nemcsak mi, hanem elsősorban a hatalmas Németbirodalom oly gazdasági krizis előtt áll, ha nem segitünk rajt, az ő bukása, minden tulzás nélkül lehet állitani, maga után rántaná a mélységbe a világ gazdasági életének stabilitását s hogy mik lennének következményei, azt a legnagyobb és leglekintélyesebb nemzetközi gazdászok és bankárok sem tudnák megjósolni. De hogy féltek ettől az óriási bukástól és annak beláthatatlan következményeitől, bizonyitja a leggazdagabb és leghatalmasabb gazdasági erőforrásokkal rendelkező birodalom vezérférfiának a szózata, mely a gazdasági nehézségekből uj utra vezeti az egész világ gazdálkodását.

A fizetési halasztás, melyet a középeurópai állam kaptak azáltal, hogy a hitelező államok követeléseiket részletekre tagolva csak egy év elmultával 16 éven belül kell megfizetniök, uj levegőt és bizalmat ád azoknak az államoknak, melyeket a gazdasági és politikai összeomlás veszélye fenyeget.

Ha a feltétlen bizalom urrá lesz minden nehézségekkel küzdő államon, a munkanélküliek milliós tábora apadni fog, mert a tőke nem riad vissza vállalkozástól, tehát lesz munkaalkalom, lesz fogyasztás és ezáltal megkezdődik uj uton a világ mezőgazdasági megujhodása. Ha pedig ez bekövetkezik, a mi borus, kicsi egünkre is felszállnak a jólét madarai.

Dr. Szabó Kálmán.

Helyiügynök,

ki privátvevőknél jól be van vezetve szövött faredőnyök eladására, magas jutalék mellett felvétetik.

Redőnyüzem, Kispest, Kisfaludy u. 11

A komáromi híd.

A híd a legszebb, legdragább szimbolum.
Két partot ölel össze acélkarja
S tartja erősen, bár fia zugó vizár,
Bőszült erővel tépi, zuzza, marja.

De jaj, ha a híd megváltozik egyszer!
Ölelő karbol fenyegető járom.
A te hidad a szomoruság hidja,
Mesének kertje, bus magyar Komarom.

A te hidadra acélpókhálóul,
Tüskés drótoknak szörnyű rácsát huzták.
S a közepénél farkasszemet néznek,
Ma még némán a lábhozejtett puskák.

Tudom, hogy egyszer egyik őr megindul...
Pókháló foszlik, szögesdrót elernyed.
Megindul az őr, a híd szive dobban,
S ez a dobbanás a partra kiterjed.

Tudom, hogy egyszer egyik őr megindul...
Fenyves hegyormok lesik, várják hivják...
S nekem nem kell majd a szemem lesütni,
Vonatról látva bus Komárom hidját.

Dr. Remport Elek.

HIREK.

Ujmisés áldás. Ma vasárnap a 8 órai és a nagymise után Sámson Edgar, pannonhalmi főiskolai tanár, ujmisés áldást osztott. A szertartást Győrött szentelték és Péter Pálkor mondotta Kiskamondon ujmiséjét.

Végrehajtják a varmegyei létszamcsokkentest. A belügyminiszter leiratot intézett a varmegyékhez, hogy a törveny altal előirt varmegyei létszámcsökkentést hajtsak végre. A rendelet szerint Vasvármegye tisztviselői karanak es egyéb alkalmazottainak uj létszáma a következő lesz; a vármegyen egy alispán, egy főjegyző, két másodfőjegyző, öt aljegyző, két fogalmazo és gyakornok, egy főügyész, egy arvaszéki elnök, négy árvaszéki ülnök, egy főorvos, egy főlevéltáros, egy irodaigazgató, 18 irodai tisztviselő és 5 díjnok. A járásokban hét főszolgabiro, nyolc szolgabiró, öt fogalmazó és gyakornok, hét irodai tisztviselő, nyolc díjnok. A normálstatus felallításával létszámcsökkenés ala kerül egy másodfőjegyzői, egy árvaszéki ülnöki, négy szolgabirói, hét irodai tisztviselői és négy altiszti állás, továbbá a haztartási alapból javadalmazott tizenhárom díjnoki allas, összesen harminc állás. Ezzel szemben a fogalmazói (gyakornoki) allásoknal és a díjnokoknál szaporodas lesz. A normálstátus négy uj fogalmazói (gyakornoki) és négy díjnoki állást ir elő, összesen nyolcat. A járásorvosokra vonatkozólag külön rendeletben intezkedik majd a belügyminiszter. A létszámcsökkentés, illetve az egyes állások átszervezésének pontos és egyöntetü keresztülvitele érdekében a miniszter a következőképen rendelkezik: Azokat az állásokat, amelyeket a normálstátus nem érint, üresedés eseten be lehet tölteni. Azoknál az allasoknál, amelyeknél az uj normálstátus megállapitasával kapcsolatos átszervezés következtében a létszám az eddigi állapothoz képest emelkedést mutat, a többletként jelentkező állások a letszamcsökkentesnek az országos státus alapján hat éven belül történő teljes végrehajtasaig csakis a belügyminiszternek a tárcája hitelkeretei között adható előzetes engedélyével tölthetők be. A létszámcsökkentést kizárólag természetes apadás utján kell keresztül vinni. Idő előtti nyugdijazassal, vagy rendelkezési állomanyba helyezéssel az állások betöltését, kivéve a csak felfogadás alapján létszám felett alkalmazott szolgák állását, nem lehet beszüntetni. A miniszter rendelete ezután a következőket mondja; — Értesitem végül a vármegye közönségét, hogy mint a célszerű közigazgatas, mint a takarékossági elv megkivanja, hogy az egyes kisebb járások és esetleg nélkülözhető kirendeltségek egyesitessenek és igy arányosabb kozigazgatási egységek jöjjenek létre. Ennek a rendeletnek az értelmében való létszámcsökkentéssel kapcsolatban emlegetik, hogy beszüntetik a kőszegi főszolgabiróságot.

A »Balatoni vándordíj« dalverseny rendezőbizottsaga az eredetileg junius 28—29 re tervezett »Balatoni vándordíje« országos dalosversenyének napját a közbejött képviselőválasztások miatt aug. 15—16 ban állapitotta meg. A már eddig is nagyszámban jelentkezettek örömére az elszallásolás a Siófok—vilmutelepi fenyveserdőkben elhelyezett kényelmes katonai sátrakban történik, mig a hölgyek és idősebb vendégek a községbeli lakásokban kapnak helyet. A többezer főnyi dalosnak és kiséröiknek csupán a község belterületén való elhelyezése különben is lehetetlen volna a legnagyobb fürdőidényben. Jelentkezési illeték, amely egyszersmind az összes ünnepségekre való belépésre jogosit, személyenkint 1·50 P. Hajókirandulas 1 P. Kétszeri strandfürdés 1 P. Szállás 2 napra 2 pengő személyenkint. Tekintettel arra, hogy ezen időben a féláru utazásra jogosito vasuti jegyek már nem szerezhetők be, a Daloskörök a 33 százalékos kedvezményes hétvégi (week end) jegyeket vehetik igénybe. Azok a dalkörök, amelyek eddig bármi oknál fogva nem jelentkezhettek, jelentkezésüket julius 20 ig benyujthatjak Siófoki Dalkör, Siófok cimre.

Vasvári dalosünnep. Az Országos Magyar Dalosszövetség szombathelyi kerülete az idei dalversenyét, helyesebben dalosünnepélyét Vasváron rendezte meg. Ezen a dalosünnepélyen résztvett a Celldömölki Vasutasok oca 60 taghól álló, többszörösen kitüntetett dalárdája is Ludván Sandor karnagy vezetésével. A vasutas dalárdánk vasvari szereplésével ismét tanujelét adta elsőrendű művészi értékének. A versenyen történt biztos fellépésével, felkészültségével megszerezte maganak a nagyközönség zajos tetszesnyilvanitasat, valamint a biráló bizottsag teljes megelégedését, sőt kitüntetését. Amennyiben vasutas dalárdánkat besorozta a műdalcsoportba. Derék vasutas dalárdanktól mar annyira megszokták a sorozatos sikereket, hogy szinte biztosra várjuk a győzelmet. Eddig nem is csalodtunk, bizunk Isten segitségében, hogy talán a jövőben sem. Csak előre ezen az uton, mert a göröngyök már megtörtek, a jobb, simább uton pedig könnyebb a közlekedés. A három óra hosszáig tartó fárasztó verseny után valamennyi dalárda megkapta a maga jutalmat. Vasutas dalárdánk egy erkölcsi győzelemmel és egy díszes ezüst serleggel tért haza Vasvárról. A befejezett verseny utan dalárdánk a zászló koszoruslányának Hermann Mancika urleánynak szerenadot adott. — Itt emlitjük meg a Nagysimonyi Evang. Dalkört, amely ugyancsak sikerrel szerepelt a dalversenyen és ezüst serleget kapott. A dalárdát Ludván Sándor karnagy vezette. Koszoruslánya Auerback Annuska volt, akinek a dalarda szerenáddal kedveskedett.

Eljegyzés. Vadászy Kálmán festőmester eljegyezte Smedák Ferenc helybeli festőmester kedves leányat, Teru-kat.

Az alsósági ev. gyülekezet egyesületeinek rövid története. *Ifjuságí Egyesület (fiú).* Az alsósági-EIE 1930. november 1-én kezdte meg 11 (tizenegyedik) működési évét 65 taggal. Az egyesület munkája a vallásos és hazafias érzések ébrentartasa és mélyitése, továbba önképzés volt. Minden munkat a tagok végeztek vezetők irányitasa mellett. Programmos összejöveteleit minden héten szombaton tartotta. A hét többi napjain könyvtár, olvasási óra és játék. Az összejöveteleken énekeltek (egyházi és hazafias énekek), imádkoztak, bibliat olvastak, szavaltak (vallásos és hazafias versek), minden összejövetelen egy tag önálló előadást tartott s végül közös játékban szorakoztak. Az egyesület az év folyamán 22 összejöveteit tartott. Ezen összejöveteleken imadkozott 24 fiu összesen 41-szer, szóló éneket énekelt 8 fiu 19 szer, szavalt 28 fiu 66 szor, előadást tartott 10 fiu 16 szor, előadást tartott 2 vezető 4-szer. Összesen a működési év folyamán 146 szereplési alkalom volt, melyben az egyesületnek majdnem minden tagja szerepelt. Az egyesületet ez év folyamán megszemlélte a Bethánia Egyesület titkara, levélben üdvözölte az egyházmegye esperese. *Az egyesület besszerzései*: Előfizetett egy évre az Ébresztőre, beszerezte a KIE játékos könyvet, 30 tag részére kisbibliát és Luther rózsát szerzett be. Többen vettek énekeskönyvet is. Harmoniumát megjavittatta. *Az egyesület jövő tervei*: Egyesületi helyiségébe uj könyvtárszekrényt és uj kályhát szerez be. *Versenyek az egyesületben*: Az egyesület rendezett sakk és ping-pong versenyt. Az egyesület tagjai közül nyolc egyszer sem hiányzott az összejövetelekről s 20 azon tagok száma, akik háromnál kevesebbszer hiányoztak. A tavaszi celldömölki fiu konferencian az egyesületnek 30 tagja vett részt.

Leány Egyesület. Az AELE 1930. évi november hó 16-án kezdte meg első működési évét 44 taggal. Az egyesület munkaprogrammja teljesen azonos a fiuk munkaprogrammjával. Heti összejövetelét a LE mindig csütörtökön tartotta Az egyesület az év folyamán 20 összejövetelt tartott. Ezen összejöveteleken imádkozott 30 leány 39 szer, szóló éneket énekelt 10 leány 22 szer, szavalt 26 leány 64-szer, előadást tartott 12 leány 18 szor. Összesen a működési év folyamán 143 szereplési alkalom volt, melyben az egyesületnek minden tagja szerepelt. Többen többször is. Az egyesületet az év folyamán megszemlélte az egyházmegye elnöksége, a nemesdömölki gyülekezet felügyelője és a Bethánia Egyesület titkára. Látogatását bejelentette a MOLESz nek titkára. *Az egyesület besszerzései*: Egyesületi helyiségebe padokat vett, beszerezte a nemrég kiadott KIE szavaló könyvet. Minden tag részére kisbibliát és Luther rozsát szerzett be. Többen vettek énekes könyvet is. Az egyesületben allandó irattarjesztő működik. *Az egyesület jövő tervei*: Az ősz folyamán be fogja szerezni a nemrég megjelent bibliai lexikont, továbbá a télen saját kebelében egy sütő főző-varró haztartasi tanfolyamot rendez. Az egyesület tagjai közül 6 tag egyszer sem hiányszott az összejövetelekről, 25 azon tagok száma, akik háromnál kevesebbszer hiányoztak. A tagok száma az év folyaman kettővel szaporodott. Az egyesület a tavaszi szombathelyi leánykonferencián 20 taggal vett részt.

Nőegyesület. Az AENE-nek az 1930-31 év a 26 működési éve. Az egyesületnek ez évben 50 tagja volt. Jótekonykodasra különböző czimeken 250 penget forditott. A Leány egyesület összejövetelein egy taggal mindig képviseltette magát. A szombathelyi leánykonferencian küldöttséggel vett részt. *Jövő tervei:* Uj orgona beszerzésére orgonaalapot létesit. Leány Egyesülethez hasonlóan összejöveteleket tart havonként egyszer.

A Szociális Testvérek szegvári kurzusai: az első julius 19—26 ig, a másik aug. 2—8-ig. Az előadasok a következő tárgykörökből valók lesznek: A szociális munka inditó okai. A társadalom mai képe. A város problémái. A falu problémái. Mit akar a radikális szociálizmus és a kommunizmus. Szovjetoroszorszag. Mit akar a keresztény szocializmus. Különféle mozgalmak, egyesületek. Mit akar a nőmozgalom és miért van szükség a nők politikai munkájára? Az egyén feladata. A szociális munka lelkülete. Együttélés az Egyházzal. Hivatás: a családalapitasra és a szerzetes életre. (Utolsó nap kirándulás a Tiszához.) Tudnivalók. Lakás és ellátás napi 2 pengő. A Társaság néhany kedvezményes helyet tart fenn szegénysorsu résztvevők számára. Mindenki hozzon magával pokrócot, kis parnat, két lepedőt, törülközőt, fürdőruhát, asztalkendőt. Megkeresések és jelentkezések a kurzus vezetőjéhez: dr. Künnle Theodóra testvérhez intézendők válaszbélyeg csatolásával. Cim Szegvár, Csongrádmegye.

Nagy tüz volt a sárvári müselyemgyárban. Folyó hó 7-én éjjel tüz ütött ki a sárvári müselyemgyárban és elhamvasztotta a gyárnak egy jelentékeny részét. A tüzesetet folyó hó 8-án vizsgálták felül illetékes szakközegek és a tüz keletkezésének okát a felhalmozott gyulékony anyagok öngyuladásában jelölte meg. Ezzel szemben Sárváron tartja magát az a hir, hogy gyujtogatás történt. A csendőrség ebben az irányban is kiterjesztette a legszigorubb vizsgálatot.

Hadiárva ösztöndijra a népjóléti minisztérium pályázatot hirdet. Az arra igényjogosultak pályázati kérvényüket folyó évi október hó 1-ig terjeszthetik elő a népjóléti miniszteriumhoz. A pályazathoz szükséges feltételek a főszolgabirói hivatalban megtudhatók.

Hajas Dénes csönge ev. tanitót a VII. fizetési osztályba léptette elő.

For...

A ... gyorsvonat ... ponkint Bu... mulva a ... rikai repülő a ... nap alatt ... téve, amit e... A Nautilus ... alatt, a Zep... igyekszik az ... tanár léggöm... nél magasabb... késsze a v... csillagvizsgalók ... gazdag fantázia ... való eljulásról ... antennája ... Ausztrália ... és bizakodva ... nincsen leh...

De ak... a repülőgépek, ... közelebb ... nem a ne... akadály, de a ... irigység áth... kednek. Az ... vonzza, ... lebb fekvő o... nak nyom... akarják m... venni. A m... rágad bennünk ... emberi sziv ... próbálunk ... zugja, egy ... szomszéd ... sirása előtt s... dusok könyö... miféle antenna ... de azt az eg... rendeltetett, ... messé tenni ... számára. A ... tekintetünk ... Szabad-e hát ... hogy az em... mákkal halad ...

K. A.

ANY... SOT
minden ...
Dr. MIKL... BUDAPEST, V. ...
ugyszintén ...
egyéb ...

Teljesen ... 3 szobás
kényel... lakás
azonnal ... kiadható.
Bővebbet a ... fatelepen.

Egy ... fiut
tanon... felvesz
Ki... ...
műlak...

400 ... házhely
Celldömölk... ...
Cim a ...

Szabadságon. Dezső Lajos celldömölki adóügyi jegyző julius hó 8-tól 4 heti szabadságon van, Leitner Tivadar segédjegyző pedig augusztus hó 8-tól 3 heti szabadságra megy.

Az országos iparművészeti akadémia négy napos elővizsgalat utan felvette ifj. Reich Imre festő-mestert. A fiatal emberuek festői képességei nem ismeretlenek, mert már az iskolában nagy feltűnést keltett festői ügyessége és rátermettsége. Már több festménye jelent meg a piacon. A Szent Benedek-rend helybeli kolostorában most készitett falfestményei elragadóan sikerültek és szépek. Reméljük, hogy az akadémia elvégzése után városunk is ékeskedni fog egy kiváló festőművészszel.

Önálló városi hivatal létesitését határozta el Vasvár község képviselőtestülete, mely határozatot a belügyminiszter megsemmisitette, mert nem látja szükségesnek a városi adóhivatal felállitását.

Belefult a libausztatóba. Süle Sándor 11 éves kemenesmagasi fiu a falu melletti libausztatóba hétfőn délelőtt fürdés közben belefult. Holttestére játszótársai délután akadtak rá.

Gyujtogat a mozdony. Folyo hó 6 án Celldömölk és Boba között a mozdony felgyujtotta Schlésinger Gyula alsósági bérlő árpatáblajat, melyből kb. 3400 négyszögöl leégett.

Kitüntetés. A m. kir. kereskedelemügyi miniszter id. Meszler Mihalyt, a jánosházai ipartestületnél 45 éven at teljesitett szolgálatának jutalmazásaként érdem éremmel és elismerő oklevéllel tüntette ki. A kitüntetést Tarányi Ferenc Vasvarmegye főispánja julius 14 én este 7 órakor fogja átadni Jánosházán megfelelő ünnepség keretében, amelyen a járási főszolgabiró is részt fog venni.

Uj tüzoltó foparancsnok. Vasvármegye törvényhatósága a lemondas folytán megüresedett csöngei tüzoltó főparancsnoki állásra Fiszar Károly ottani lakost nevezte ki. Egyben a volt főparancsnoknak Bárdossy János nak közel két évtizeden at teljesitett buzgó munkálkodásáért elismerését és köszönetét nyilvánitotta.

Gyomor, bél és anyagcserebetegségeknél a természetes »**Ferenc József**« keserüviz az emésztőszervek működését hathatósan előmozditja s igy megkönnyiti, hogy a tápláló anyagok a vérbe kerüljenek. Orvosi szakvélemények hangsulyozzák, hogy a **Ferenc József** viz különösen ülő életmódnál igen hasznos gyomor és bélszabályozó szer. A **Ferenc József** keserüviz gyógyszertárakban, drogériákban és füszerüzletekben kapható.

Az 1931. évi Budapesti Távbeszélő Butorendes névsor kiadása. Az 1931. évi május havi kiadasu budapesti betürendes távbeszélő névsor megjelent A névsorokat a budapesti és Budapestiől 0—15 km-es körzetben levő távbeszélő központok előfizetői dijtalanul kapjak. Az egyéb vidéki központokhoz bekapcsolt előfizetők, minthogy dijtalanul csakis a vidéki tavbeszélő névsorra van igényük, a budapesti névsort 6 pengőért szerezhetik be. Mivel Zugló, Lágymanyos és Budafok tavbeszélő központok automata üzemüvé történt átalakitása folytán julius 6 tól kezdődőleg az oda bekapcsolt előfizetők távbeszélő allomasának szama megváltozik, hogy a tömeges számváltozás a vidékről Budapestre irányuló távolsági forgalomban zavart ne okozzon, minden előfizető saját érdekében szerezze be az uj budapesti névsort. illetve rendelje meg azt a helybeli postahivatal utján.

Nem várt gyors aratás. A beköszöntött abnormális meleg időjárás korán megéreztette a gabonákat, igy az aratást sürgössé tette. Sajnos, magával hozta a gabonaszemek elsatnyulását, a gabona értéktelenedését. A gabonanemüek az idén sok ocsut szolgáltatnak a gazdának, akire pedig de raférne egy jobb, Isten áldása.

Papirszalvéták nyári mulatságra a legnagyobb választékban Dinkgreve Nándor papirkereskedésében kaphatók Celldömölkön.

Elgázolta a szakér folyó hó 5 én Csöglén tartott bucsu alkalmával az ott nyaraló Szép Márta pesterzsébeti lakos 9 éves kis leányát, akit sulyos belső sérüléseivel a celldömölki kórházba szállitottak, ahol dr. Szumrák Zoltán kórházi főorvos azonnal megoperált, azonban sérülése annyira sulyos volt, hogy műtét közben meghalt. Mivel vétkes gondatlanság esete forog fenn, a veszprémi kir. törvényszék a boncolást elrendelte és a gázoló fogatulajdonos ellen az eljarást megindította.

Iparlaszulványt nyert Falser Lajos jánosházai lakos füszer és csemegekereskedésre, mig Horváth József rabakecskédi lakos asztalos iparat beszüntette.

Halálozás. Kodoszi Horváth Vendel 77 éves korában szerdan reggel Alsópatyon meghalt. Pénteken temették a lakosság osztatlan részvétele mellett. Az elhunytban Tokay János helybeli csendőr alhadnagy apósat gyászolja.

Az alsosági ev. iskolánál Joos Géza halálával megüresedett II. számu tanitói állásra a sági ev. gyülekezet vasárnap tartott közgyülésén Nagy István eddigi III. osztalyu tanitot átminősitette, egyben elhatározta, hogy az igy üresedésben levő III. sorszámu tanitói állást nőtanitoval tölti be.

Elhunyt tanitó. Kemenesi Lajos r. k. nyug. főtanitó Szentiványfán kedden délután 75 éves korában meghalt. Holttestét beszentelés után Uraiujfaluba szállitották a ott helyezték örök nyugalomra, tanitványai között, ahol 48 évig működött.

A mav. állomásfőnökség értesiti a n. é. utazó közönséget, hogy folyó hó 11-től kezdődőleg Celldömölk—Pápa viszonylatban kiadasra kerülő hétvégi menettérti jegyek gyorsvonaton is kiadásra kerülnek. Amennyiben valaki személyvonattal utazna és gyorsvonattal térne vissza Papáról, ugy módjaban van a személypénztarnal a különbözetet minden pótdij nélkül befizetni Ezen különbözet egy harmadosztalyu jegynél 70 fillér, masodosztályon 90 fillér, ha pedig valaki személyvonatu masodosztalyu jegyével gyors harmadikon térne vissza, akkor 40 fillér a különbözet. Ez a különbözet a vonatban való fizetésnél az összegek kétszerese.

Vén diákok bálja
Alsóságon augusztus hóban.

Alsóság—egeraljai utat. Régi ohaja az egeraljai lakosságnak, hogy a celli piacra megfelelő, jó utat kapjon. Emiatt sokat próbálkoztak illetékes helyeken, de nem sok eredménnyel. Több izben szó esett már erről a celli képviselőtestületben is, de a tervezgetésnél, ohajtasoknal tovább nem jutottak soha. Most azt hallják, hogy Alsóság község foglalkozik a meglevő tagutnak a kiépitésével és a marcalhidak forgalomképessé tételével, melyhez Egeralja és a többi községek is csatlakoznanak.

Pormentes és a nagy nyári melegben hüvös lesz a lakása, ha padlóját linoleum-pótlóval (Chepaleum) borítja be. Kapható különféle mintákban 1 méter szélességben, métere 70 fillér Dinkgreve Nándor papirkereskedésében Celldömölkön.

Hirtelen halal. Hermann Gyula 51 éves máv. fokalauz hétfőn délelőtt vonatának Veszprémbe indulasa előtt, amint felakart lépni a kezelőcsőbe, a lépősöről hanyatt visszaesett. A személyzet rögtön segitségére sietett, Bardosi Gyula allomasfőnök és Ertl János főtiszt az első segélynyujtasban - részesitették, de ennek daczára magához nem tért és az előhivott máv. orvos a kórházba való szallitasat rendelte el, mire hordágyon elvitték, de mielőtt a kórházba vihették volna, meghalt. Halálát szivszélhüdés okozta. Neje és 3 gyermeke siratjak. — A holttestet elszallitották Veszprembe.

Ha Budapestre utazik, első utja legyen a fényesen átalakitott és kibővitett Hungária fürdőbe (Budapest VII. Dohány-u. 44.) menni. Ott már reggel 5 órakor nyitnak és 1.40 pengőért nemcsak megfürödhet, hanem jól meg is reggelizhet.

Számos uri hajnal a [illegible] **ferenc József**« keserüviz használata vi[illegible] nagy megkönnyebbülést szerez.

A Fidzsi-szigetek csodaokuru. A Fidzsi-szigeteken, Suvában egy érdekes fehérember él, akit a vademberek csodadoktornak neveztek el. Ez a »Csodaduktor« magyar származasu, Péntek Zsigmondnak hivják és husz évvel ezelőtt került el hazanól. Péntek Zsigmond kereskedő, de mivel meg ma is előfizetője Tolnai Világlapjának, mindenben jó ért. Ezért is tud segiteni a bajbajutott benszülötteken. Nemrégiben Tolnai Világlapja 60 fillérről 24 fillérre szallitotta le a lap árát.

Felhivás a kertészekhez. A »Magyar Kertészek Országos Gazdasági Szövetsége« felkéri a kertészettulajdonosokat, hogy aki a kérdőivet még kitöltve nem küldte be: az haladektalanul küldje be a Szövetség Elnökségéhez (Budapest IX Lónyai-u. 7). Azon kertészetek, amelyek ezen utolsó felhivasnak — legkésőbb augusztus elsejéig — eleget nem tesznek, a Szövetség által megszerzendő kölcsönben semmi körülmények között nem részesülhetnek.

Az uj termés rendelet (boletta) megjelent a **Molnárok Lapja** e heti szamaban és darabonként 40 fillérért kapható (levélbélyegben is beküldhető) Budapest VI. Podmaniczky-utca 31.

Köszönet a kuszántóknak. Nagy meglepetést szerzett olvasóinak a Délibáb, ezentul nem 64, hanem 96 oldal terjedelemben jelenik meg, ára pedig változatlanul 24 fillér maradt. A népszerű szinházi képeslapot ez alkalommal sok ezren valósággal elárasztották köszönetükkel és elismerésükkel. Ezeknek ezen a helyen mond hálás köszönetet a Délibáb.

Vén diákok bálja
Alsóságon augusztus hóban.

»Elkésett csók.« Darnay Kalman évről-évre megjelenő, nagy irodalmi sikert elért tudományos regényeinek sorozata ismét egygyel szaporodik. Pantheon Irodalmi Intézet kiadásában diszes régi képekkel ékesitett tanulságos regény most került sajtó alá. »Elkésett csók« regényében Kisfaludy Sandor ifjusagának és aggkorának szerelmeit félszázados levéltárai kutatasok alapján irta meg a szerző. A tanulságosan szórakoztató 300 oldalas kötet, a szerelmi álmodozásokból ki nem fogyó nagy költőnk szerelmi kilengeseinek történetét a tábla biró világ lélekderitő eseményeivel örökiti meg. Darnay ujabb történeti regényének értékét fokozva, hogy a szerelmi történetek hátterében, korfestő képét adja a Habsburg bebatás Josefinizmus korának. Történeti kutatasok alapján először örökitve meg a kalapos király elhunyta utan a császárvárosból hazahozott szentkoronank ünnepségeit Pozsonyban, a koronazo székes városban. A Pantheon Irodalmi Intézet ezuttal az alföldnek is fokozottabb mértékben meg akarja ismertetni Darnay nagysikerű történeti regényeit és Szeged legelterjedtebb »Délmagyarország« c. napilapjában három hónapon at egész terjedelmében leközli az »Elkésett csók«-ot, mely ősszel kerül Budapesten diszes kiadásra. Szeged napilapja junius 2 án kezdte meg a regény közlését, valószinű a tanulságos regény hatása keltette fel a szegedi Ferenc József egyetem bölcészet hallgatóinak ujabb érdeklődését, hogy Sümegre ránduljanak a muzeum kinceseinek a megtekintésére. Az egyetem nagy szamu leany és fiu bölcész hallgatói az elmult napokban érkeztek Sümegre a nagyhirü tudós Kogutovitz Károly dr. egyetemi tanar és dr. Schilling Gábor egyetemi ny. tanár vezetésével és egész napot töltöttek az 1000 éves Sümeg történeti nevezetességeinek megtekintésével és az állami Darnay muzeum gazdag történeti gyüjteményeinek tanulmányozasaval.

Ki az Ismeretlen Szerző? A Szinházi Élet e heti szamaban szenzacios leleplező riportot közöl az Ismeretlen Szerzőről, akiről végre most megtudta a közönség, hogy kicsoda. Az e heti Szinházi Élet vezércikket Móricz Zsigmond irta. Elinor Glyno cikket: Megszólalt a néma sfinx. Hunyady Sandor — elhunyt Kuncz Aladarról irt cikket. Harmine fok árnyékban. Angelo gyönyörű fényképsoro-

zata. Emőd Tamás cikke az országos szinésznapról. Farkas Elemér leányának eljegyzési regénye. Szenzációs uj képek a Balaton Tündére pályázóiról. Incze Sándor az első Budapesten készült magyar filmről, a Kék halvanyról irt cikket. Mit szabad az urilánynak, irta Purzsolt Kálmán. Forró Pál megirta Radó Mária grófi házasságának történetét. A Szinházi Elet nagy csónak-versenyének első nevezettjei. Farkas Imre az uridivat reformjáról irt cikket. Rengeteg érdekes cikk, novella, riport és gyönyörü mélynyomásu képek vannak még a Szinházi Elet uj számában, amely 3 felvonásos szindarabot, kotta, 32 oldalas Gyermekujság és Kézimunka-mellékletet ad. Egyes szám ára 1 pengő, negyedévi előfizetési dij 10 P. Kiadóhivatal Budapest, Aradi-utca 8. szám. Minden előfizető dijtalanul kapja meg a legujabb ajándékregényt, amelynek cime »A szerelmes ördög«.

Zongorázók figyelmébe!

Lipovniczky Szevér

zongorakészitő-mester Budapestről Celldömölkre érkezett és ez alkalommal bemutatja legujabb szerkezetü zongoráit, amelyek olcsón, esetleg 30 havi rész-

Régibb zongorákat becserél!

Hangolást, bőrözéseket

felelősséggel vállal. Vidéki meghivásra készséggel megjelenik.

Bejelentéseket e lap szerkesztőségébe kér.

CSARNOK.

A Sághegy története.

Irta: **Wéber Gyula.**

(Folytatás.)

Az ékszerek: 1. a torques, vagy nyakék, a sághegyi ősteleprő gyüjteményembe került, bronzkori ékszernemek közt van két torques. Az egyik sodronylanc és három nagy lemez csüngő disziti.

A másik sodronytekercs, sok apró boglárokkal.

2. A függő, ebből az ékszernemből a sághegyi ősteleprő csak egy pár került a gyüjteményembe. A fülbe kapcsoló rész egy karikából áll, ebből egy 6 cm. hosszu lánc ereszkedik, majd ezt a végén pontozott ornamentikaju bronz lemezcsüngő fejezi be.

3 A karperec, a gyüjteményeinkbe kerültek között legtöbb példány öntött, de van vert rezből is. Majdnem mindegyik izléses rovatkakkal van diszitve.

4. A gyürü, a gyüjteményembe került gyürük között van három darab sodronytekercses példány is, kettő dupla és egy szimpla. Erős a gyanum, hogy ezek nem a Sághegyen készültek, mivelhogy egyedülállók az eddigiek között. Hanem a szomszédos ősteleprő került mint ipari cikk, kereskedelem utján a Sághegy lakóihoz. Ugyanis a szomszéd őstelep, illetve a Velemszidi bronzkori ipartelep feltárásával nagyon sok öntőforma és felraktározott kész iparcikkek: fegyverek, szerszámok és szépnél szebb ékszerek kerültek napfényre, bizonyitékául annak, hogy ott valamikor virágzó »nagyipar« volt.

A feltárt telepről előkerült ékszerek között van több hasonló, sőt ugyanolyan ékszertárgy, mint a Sághegyről előkerültek. Azonban nem kell azt hinnünk, hogy a Sághegyen lelt bronzkori fegyverek, szerszámok és ékszerek mind kereskedelem utján kerültek a sághegyi telep lakóihoz, mert a telep bronzkori rétege is tartalmaz olyan tárgyakat, melyek mint positivum bizonyitják, hogy a Sághegy telepén is készültek azokból a leletekből, melyek gyüjteményeinkbe kerültek. Dr. Holéczy Zoltán gyüjteményében levő, bronz feldolgozásához szükséges ércöntő kanál és az én gyüjteményemhez tartozó öntőformák és tégelyek, megcáfolhatatlanul bizonyitják, a Sághegy bronzkori telepeseinek ipari munkásságat.

XII.

A kerámia.

A Sághegy telepének bronzkori rétegéből gyüjteményeinkbe került, változatos nagyságu és megmunkálásu edények, orsófők, hálóés szövőszék nehezékek tárják elénk a telep bronzkori lakójának a kerámiáját. A Sághegy Neolithikus rétegéből is került hozzánk kerámiai lelet, de csak olyan mennyiségben, hogy nem tartottam célszerűnek a külön kőkori tárgyalását.

A Sághegy kerámiáját legtartalmasabban a bronzkor képviseli.

A réteg feltárásakor napfényre került edények nagyon változatosak: vannak köztük ivópoharak, bögrék, korsók, fazekak, talak, kócsögök és nagyméretü gabonatartó edények. A gyüjteményemben őrzök két kolosszális méretü gabona tartályt. Az egyiknek mérete: 57 cm. magas és 168 cm. a kerülete. Kiásásakor 51 darabból került elő. A másik szinién darabokból összeállitott gabona tartály és pedig »csak« 354 darabból. A magassága 111 cm. a kerülete pedig 232 cm. Szinük hamuszürke és diszitve is vannak.

A kisebbiknek két u. n. bütyökből és részleges bepontozásokból áll az ornamentikája. A nagyobbik gabonatartálynak is van [illegible] bütyöknek talán inkább gyakorlati rendeltetése lehetett, mint ornamentális. Ugyanis ezek a bütykök az edények oldalain, középütt vannak. Ebből következtetni lehet arra, hogy idáig, illetve a bütyökig a földbe helyezték. Ez annál is inkább valószerűbb, mert az edényeknek otromba nagyságukkal szemben oly keskeny méretü talpazatuk van, hogy ez az edények egyensulyát csak a legminimálisabb mértékben biztosithatja. Tehát, a gabonatartályokon levő bütykök nem ékitmények, hanem gyakorlati a szerepük. A nagyobbik edényt közepén felül, másfél cm. széles, plasztikus szalag öleli át, sürün bepontozott ornamentikával.

Ezeket a kolosszális méretü edényeket a Sághegy telepén lakó, bronzkori ősember használta, a kalaszból sujtolással kicsépelt gabonamagvak elraktározására. Azonban nemcsak a gabonamagvak nedvességtől való megóvására, hanem a gabonamagvakból kézimalmon őrölt lisztjük, sőt zsir, hus és gyümölcsfélék felraktározására is használta.

A Sághegy bronzkori rétegéből gyüjteményeinkbe került edények között, még nem fordul elő a korongolás. A telep lakója, tehát ebben a korban csak kézzel formálhatta és készithette edényeit.

A Sághegy szövő ipara.

Fennmaradt emlékek bizonyitják, hogy a szövőipar a kőkor végén tette meg első bizonytalan lépéseit. A kőkor ruhazata tárgyalásával már emlitettem, hogy az ősember hogyan jött ra a szövőmesterség fortélyaira.

Most tovább megyek. Az Ember már a régibb kőkorban, vagyis a Palaeolithicumban is használta a bőrszijjak helyett, vagy mellett: a sásféléket és növényindákat kötözőszerül. És pedig kőfegyverei, szerszámai nyélrerősitésénél, durva bőrruházata összetűzésénél vagy akasztásánal — minden előkészitésánál, illetve megmunkálás nélkül. De később rájött — bizonyára most is a véletlen utmutatásával, ennek a leg primitivebb kötőszernek a módositására. Eddig az Ember a hajlékony füféléket és növényszárakat használta fel kötözőszernek, jobb, tartósabb anyag hiányában. Ez a primitiv kötőanyag, a haszoálatban kiszaradás után vagy eltöredezett, vagy feloszlott rostjaira. Ekkor a véletlen, vagy a mindenben jobbat, célszerűbbet kereső Ember, reflexszerűen vagy öntudatosan, ezeket a kopástól feloszlott növényrostokat — megsodorta.

Igy született meg, mint kabáthoz a gomb — szövethez a fonál.

Azonban még sok, sok ezer év elkopott az Idő kerekén, mire a fonálból szövet lett.

Most már az Ember ismerte a növényi rostokból sodort fonalat, felhasználta ugyan arra a céljaira, mint elődjét, de már nagyobb térbőségben és megfelelőbben.

A fonál sodrása, illetve sodrásának a módositása, az ember kezébe egy ujabb szerszámnemet adott: az orsót. Az orsó használatával az ember már nagyobb mennyiségben és kevesebb idő, kevesebb fizikai nehézséggel dolgozta fel fonállá, a most már direkt rostjaira oszlatott fü és növényszárakat.

De nemcsak a fonál előállitásában kereste és találta meg az Ember az ujszerüséget, hanem a fonál gyakorlati rendeltetésében is. Most már készitett belőle a ruházat összevarrásához, a kornak nagyon is megfelelő varróanyagot, erősebb, tartósabb kötőszert: a zsineget, majd pedig kötelet is.

A kötelet használta a teherszállitásánál, ágakból és fahéjból készült kunyhója összetakolására, sőt az első vizi jármü: a tutaj készitésénél a nélkülözhetetlen lehetett.

A zsineg használata pedig egy másik életszükséglet; a halászat eszközei között tette magát nélkülözhetetlenné. Ugyanis megkötődött belőle, a fonál fejlődésének nagyszerü terujitása: a halászháló. És pedig minden valószerüség szerint valamelyik ijj-pengető ősvadász kezében.

Talán ez is a véletlen utmutatásával, de minden bizonnyal az emberi elme nagyszerü találékony közbejátszásával születhetett.

A halászháló kötésének feltalálása már hatalmas lépéssel vitte közelebb az embert a fonál fejlődésének végállomásához: a szövet szövés alfájához.

A kőkor ruházkodásaiba tárgyalásakor már emlitettem, hogy az Ember a fonál feldolgozása, illetve hálóvá kötése közben jött rá, hogy ha a fonalat ugy mint a halászhálót, de nem oly ritkán, hanem szorosan egymáshoz köti, illetve szövi, egy olyan ruházkodásra alkalmas materiat kap kezébe, melyet primitiv feldolgozása és minősége dacára is már szövetként kell elismernie az egész emberiségnek. Sőt, a maivá fejlett textil-iparnak ez volt az a pár bizonytalan lépése, melyet a Ma embere — kezdet kezdetének nevez.

Tehát a kőkorban, illetve a kőkor végén már ismerte az ember a szövetet és a szövet előállitási módozatait. A kőkort követő bronzkorban pedig már külön utat igényelt magának, mint iparág: a fejlődésben.

A sághegyi őstelep feltárt bronzkori rétegéből oly nagy tömegben kerülnek elő: a szövőipar bronzkori tartozékai: orsófők, szövőszéknehezékek, stb. hogy batran állithatjuk, hogy a Bronzkorban egyik legkiforrottabb iparág volt: a textilipar s a textiliák.

(Folyt. köv.)

Köszönetnyilvánitás.

Mindazon jó rokonok és ismerősök, akik forrón szeretett férjem, illetve édesatyánk

Joós Géza

temetésén megjelentek, ravatalára koszorut helyeztek, nagy bánatunkban vigasztaltak, fogadják bánatos szivünk hálás köszönetét.

Alsóság, 1931. julius 8.

Joós Gézáné
és gyermekei.

Forgalmas helyen
ház üzlettel
900 P bérlettel eladó.
Cim a kiadóhivatalban.

Egy jóházból való ügyes fiut
tanoncnak
felvesz **Domokos Ignác**
vendéglős Celldömölkön,